

Geweld: een mannenzaak!
De rol van mannen in het voorkomen en eindigen van geweld
Studiedag op initiatief van de Minister van Gelijke Kansen Christian Dupont
7 april 2006

Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen
Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel

VOORMIDDAG

Verwelkoming

Mevr. Veerle Pasmans, adjunct-directrice van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen.

De bestrijding van het geweld op vrouwen is, net zoals de strijd voor gelijke kansen, niet enkel een zaak van vrouwen alleen. Mannen hebben een grote rol te spelen in de geweldbestrijding. Met deze studiedag wilde het Instituut dan ook een aantal mannen aan het woord laten die zich actief inzetten voor de bestrijding van partnergeweld en geweld op vrouwen.

De aard en oorzaken van geweld door mannen

Michael Kaufman, oprichter Witte Lintjescampagne (Canada)

Michael Kaufman begint zijn lezing met enkele onthutsende cijfers over geweld op vrouwen. In Canada bijvoorbeeld wordt 1 op 4 vrouwen geslagen
wordt 1 op 5 vrouwen seksueel misbruikt
was 1 op 2 vrouwen ooit het slachtoffer van geweld met een mannelijke geweldpleger.

Als je geweld afdoende wil beteugelen, moet je zicht hebben op de oorzaken ervan. De redenering dat 'geweld aangeboren en dus iets biologisch' is, kan niet langer verdedigd worden. Hoewel mannen er biologisch de mogelijkheid toe hebben, gebruiken de meeste mannen geen geweld in hun relaties. Geweldgebruik varieert sterk van cultuur tot cultuur, van land tot land. Het valt op dat geweld vooral voorkomt in zogenaamde 'male dominated cultures', in culturen met een sterke patriarchale cultuur.

Volgens Michael Kaufman is deze *patriarchale macht* er de oorzaak van dat mannen verwachten bepaalde *privileges* te zullen krijgen waar en wanneer zij dat willen. Bovendien wordt geweld in zulke 'male dominated cultures' in hoge mate *getolereerd*. De maatschappij keurt –impliciet of expliciet– geweld goed. Een voorbeeld: 'real men use violence' → een president van een land wordt pas een echte held als hij het lef heeft om oorlog te voeren. Geweld tussen partners, tussen ouders en kinderen wordt daarnaast voornamelijk gezien als een privé-zaak, als iets waar anderen zich niet mee moeten bemoeien.

De paradox van de mannelijke macht

Van bij de geboorte worden jongens en meisjes anders behandeld, worden ze met andere verwachtingen geconfronteerd. Ons vrouw- of man-zijn wordt dan ook, als gevolg van al die sociale invloeden, anders gevormd. Biologische maar vooral ook sociale factoren maken iemand tot man dan wel vrouw. Van in de kindertijd wordt de mannelijke helft van de bevolking anders bekeken, om niet te zeggen 'beter': jongens en later mannen worden doordrongen van hun geprivilegieerde machtspositie.

MAAR: volgens Kaufman loert net hier het gevaar om de hoek. Mannen mogen langs de buitenkant dan wel stoere jongens zijn, binnenin blijven ze fragiele menselijke wezens

met emotionele noden en verlangens. Onzekerheden, angst en woede, gedeeltelijk gebaseerd op de onmogelijkheid te voldoen aan de mannelijke idealen, gaan echter niet weg door er over te zwijgen. Net hier ontstaat geweld: mannen gebruiken dat geweld om te bewijzen dat ze 'echte' mannen zijn.

Meer info: www.michaelkaufman.com
www.whiteribbon.com

Jongens en mannen en de preventie van huiselijk geweld

Nico van Oosten, beleidsmedewerker TransAct (Nederland)

Wanneer mensen geconfronteerd worden met huiselijk geweld, nemen ze heel vaak een afstandelijke houding aan. Mannen zijn niet snel geneigd verantwoordelijkheid te nemen en in te grijpen. Tal van factoren dragen bij tot deze afzijdige houding. Zo is er o.m. de angst om zelf in het geweld betrokken te worden, angst om meer kwaad dan goed te doen, angst om de relatie met het getroffen gezin te verstoren. Bovendien wordt het gewelddadig gedrag door plegers heel vaak afgewenteld op het slachtoffer: zij leggen de schuld bij het slachtoffer die 'het geweld uitlokt'.

In zijn lezing grijpt Nico van Oosten deels terug naar de analyse die ook al door Michael Kaufman werd gemaakt. De Westerse cultuur is een dominant-mannelijke cultuur waarin jezelf bewijzen, zelfstandig je problemen oplossen en sterk zijn, erg hoog staan aangeschreven. De alledaagse werkelijkheid is echter anders: mensen blijven kwetsbaar. Mannen voelen zich daardoor machteloos omdat ze het gevoel hebben niet te beantwoorden aan de verwachtingen.

Wanneer zich een probleem voordoet, voelen veel mannen zich machteloos en hebben geen directe oplossing. Dit verlies van macht leidt tot een uitbarsting van agressie. Uiteraard lost deze uitbarsting het oorspronkelijke probleem niet op maar leidt het enkel en alleen naar een versterking van het probleem.

Probleem → geen directe oplossing → verlies van macht en controle → agressie, geweld

Mannen aanspreken op geweld betekent daarom mannen alternatieven laten zien: andere opvattingen over mannelijkheid/vrouwelijkheid ontwikkelen, nieuw gedrag uitproberen, anders gaan reageren en handelen, opvattingen over de verantwoordelijkheden van mannen in gezinnen herbekijken, respect bijbrengen voor eigen grenzen én die van anderen...

Probleem → geen directe oplossing → acceptatie van verlies van macht en controle → reflectie op alternatieven → nieuw gedrag uitproberen → probleem oplossen

Ter illustratie presenteerde Nico van Oosten twee Nederlandse projecten waarin mannen en jongens worden aangesproken op hun verantwoordelijkheden bij het voorkomen en stoppen van huiselijk geweld.

Meer info: www.transact.nl
www.stayinlove.nl

De behandeling van daders van geweld: private en publieke dwang

Christian Anglada, Coördinator Violence et Famille, stichting Jeunesse et Familles (Zwitserland)

Het centrum *Violence et Famille* verleent hulp aan plegers van partner- en gezinsgeweld. De hulpverlening verloopt in zes fasen:

- telefonische contactname waarin een eerste afspraak vastgelegd wordt
- individueel onthaal – typerend is dat mannen in de eerste plaats hun vrouw willen veranderen. Met deze vraag komen ze dan ook heel vaak tot bij de hulpverlener. Mannen voelen zich zelf het slachtoffer van de situatie. De taak van het centrum is dan ook deze opvattigen te herkaderen en de redenering om te draaien
- evaluatie en balans: geweldgedrag leren begrijpen, leren veranderen. Er wordt aangetoond dat de mannelijke plegers zélf een probleem hebben dat moet worden aangepakt.
- groepstherapie: mannen moeten regels volgen, ook al zint hen dat niet. Dankzij de groepsdynamiek worden alternatieve reacties aangeleerd
- vrijwillige engagement: een contract formaliseert de groepstherapie
- post-groep: mannen worden verder begeleid bij het verlaten van de groep

Vooraleer mannen toegelaten worden tot de groepstherapie moeten ze bereid zijn het geweldprobleem te erkennen en blijk geven van een minimale wil tot verandering. In geval van verslaving of een psychische aandoening worden er specifieke stappen afgesproken. De deelnemende mannen mogen geen deel uitmaken van een misdadig milieu én ze moeten bereid zijn de voorwaarden van het deelnemingscontract te aanvaarden.

De groepstherapie is gericht op het aankweken van verantwoordelijkheidszin bij de geweldplegers en ze empathie te laten ontwikkelen voor het slachtoffer. Verder worden ze begeleid bij het leren beheersen van hun emotionele processen. Door het beter begrijpen van het gedrag wordt getracht de geweldspiraal te doorbreken.

Meer info: www.fjfnet.ch

Acties tegen geweld: de Witte Lintjescampagne

Roland Mayerl, projectmanager City & Shelter vzw

René Begon, projectleider Collectif contre les violence familiales et l'exclusion

Daniël Bollen, provincie Limburg, 2e directie welzijn, dienst Gelijke Kansen

Michael Kaufman, White Ribbon Campaign

Elke spreker gaf toelichting bij een aantal projecten waarbij aandacht besteed wordt aan het stopzetten en voorkomen van partnergeweld.

Meer info: www.cityshelter.org
www.europrofem.org
www.euowrc.org
www.cvfe.be
www.limburg.be/wittelintjescampagne
www.whiteribbon.com

Conclusies

Vertegenwoordigster van de federale Minister van Gelijke Kansen Christian Dupont

Als afsluiter van de studiedag werd de aandacht nog eens extra gevestigd op het charter "Mannen engageren zich voor de gelijkheid van vrouwen en mannen", opgesteld door het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen. Uit het charter: "Nog te vaak rust de verantwoordelijkheid voor het vaststellen van ongelijkheid, voor het aanreiken van antwoorden en het toepassen van oplossingen op de schouders van vrouwen." Het Instituut wil daarom mannen aanzetten het charter te ondertekenen, als blijk van hun keuze om zich, samen met vrouwen, actief in te zetten voor gelijke kansen.

Het charter kan gedownload en ondertekend worden via de website www.igvm.fgov.be

NAMIDDAG

In de namiddag volgde een workshop o.l.v. Michael Kaufman. Deze workshop ('Werken met mannen en jongens om gendergelijkheid te bevorderen en om geweld tegen vrouwen te eindigen') was hoofdzakelijk bedoeld voor hulpverleners, beleids- en NGO-medewerkers en opvoeders.

Verslag:
Annemie Vanthienen

Meer linktips? Surf naar www.rosadoc.be > opzoeken > links > gezondheid > geweld